

És ne igazodjatok e világhoz,... (Róma 12,2)

Katonai szolgálatom idején a felsorakozó katonai egység számára hangzott el a parancsszó: Igazodj! Ez azt jelentette, hogy magasság szerint, egymástól megszabott távolságra kellett felsorakozni az adott csapatnak a létszámtól függően akár két vagy három sorban is. Ahhoz, hogy ezt pontosan, és a lehető leggyorsabban végrehajtsák nem kevés gyakorlásra, fegyelmezettségre volt szükség. Harci helyzetben életek múlhattak azon, hogy megtanultunk igazodni egymáshoz, igazodni a megadott parancshoz. Amikor az apostol arra hív fel, hogy ne igazodjunk a világhoz, az egyik legfontosabb elvárás hangsúlyozza a hívő ember előtt. Mit is jelent igazodni „e világhoz”? Először is azt, hogy megismerjük milyen is az „e világ”. Mint minden időben, „e világ”-ban az egyéni és csoport érdekek küzdelme zajlik, hol a háttérben, hol teljesen nyilvánvalóan fegyverekkel is. A módszer már ismert. Előbb igyekeznek az emberek többségének a tudatát megnyerni (agymosás a hírközlő eszközökön keresztül) különböző emberi eszmékkel, látványos tömegmegmozdulásokkal. (Lásd nemzetiszocialista, kommunista felvonulások, s mai megfelelőik a klímamádók és ferdehajlam magasztalók felvonulásai) Mindezek lényegi üzenete, hogy az ember önmagához, saját bálványaihoz, üdvözítőnek hitt eszméihez, divathóbortjaihoz igazodjon, mintha az ember lenne a világ teremtője és megtartója. Amikor sike-

rült megnyerni a többséget, szétrombolni a családi kötelékeket, az Istentől rendelt emberi együttélés normalitását, akkor

könnyen elhallgattathatják azokat, akik nem igazodnak a Diabolos (jelentése: *át dob, átvisz, rágalmaz, ellenséges szándékkal (alappal vagy anélkül) vádol, gyaláz, csúfol, gáncsoszodik*), embert kárhozatos romlásba döntő terveihez. Erre is „bevált példák” szolgálnak a 20. században élt eszmei elődök, koncentrációs tábor, gulág-táborok. Szomorú látni, hogy a történelem folyamán magukat keresztyén országnak valló államok miként feledkeztek meg a Szentírás e tanításáról, s Krisztus szeretetparancsa helyett a „haszonelvűséghez” igazodva gyarmatosítottak, rabszolgákkal kereskedtek, mások kimondhatatlan szenvedései, vagy élete árán szinte mérhetetlen vagyont halmoztak fel maguknak. Később a gyarmatokról hozták maguknak a szolgákat, a nehéz munkákra szánt kiszolgáltatott embereket. Vajon ki gondolta közülük akkor, hogy mindennek az árát egyszer nagyon drágán kell majd megfizetni. Azokat, akik akkor is figyelmeztettek, hogy ne igazodjanak a világhoz, hanem változzanak meg értelmük megújulásával, nem a valóságban élő, balga, sőt elborult elméknek bélyegezték. Bár a Gonosz, Urunk áldozata által lett győzve, de amíg lehetőség van, nem adja fel. A megtéveszthetők becsületéért, lelkéért gazdagságot, hatalmat, csillogást és mulandó hírnevet ajánl.

Inovec - Éralja műemlék fatemplom

A templom melletti magyar felíratú kereszt

Meghívó - MAGYARBŐD /2023. március 12. vasárnap/

Az Abaúj-tornai Református Egyházmegye az 1848/49-es szabadságharc évfordulója alkalmából 2023. március 12-én ünnepi istentiszteletet és megemlékezést tart Magyarbördön a következő programmal:

14.00 - ünnepi istentisztelet a református templomban, igét hirdet ft. Pásztor Gyula a Sárospataki Református Teológiai Akadémia akadémiai lelkésze. Közreműködik a Kassai Magyar Református Egyházközség

Laudate Dominum énekkara.

15.00 - ünnepi megemlékezés és koszorúzás az emlékoszlopnál a református temetőben. Ünnepi beszédet mond ft. Dr. Dienes Dénes a Sárospataki Református Teológiai Akadémia tanára.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt.

Orémus Zoltán

Látható, hogy a megvásárolt hatalmat gyakorlók nem az országok lakosainak békéjét és biztonságát szolgálják, hanem a „haszonelvűséghez” igazodnak. Nem zavarja őket, hogy káosz és romlás mindennek az eredménye, számukra csak az fontos, hogy ők maguk, és a velük egy állásponton levők minél gazdagabban legyenek. Nem ismerik, vagy nem veszik komolyan Jézus, Máté evangéliumában mondott tanítását amely figyelmeztet:

„Minden ország, amely meghasonlik önmagával, elpusztul...” A böjt ideje áldott időszakot jelent számunkra, hogy önvizsgálatot tartsunk, nem igazodtunk-e a világhoz, s megerősödünk hitünk gyakorlásában, a gyülekezeti közösség szolgálatának, Atyánk akarata szerinti, gazdagításában.

Csoma László

Határtalan vagyok! És akkor...?(!)

„Te szabta meg a föld minden határát, te alkottál nyarat és telet.” (Zsolt. 74, 17.)

Amennyiben ez a cím nem egy keresztyén havilap hasábjain jelenne meg, érdekes kimenetele lehetne az „És akkor...” folytatásának. Manapság sokan úgy gondolják, hogy határt még a csillagos ég sem szabhat, pedig pont ez által mutatkozik meg a korlátozottság. Úgy gondolják, nincs szükség a mértékletességre, józan észre, tisztességre, becsületre, keresztyén mibenlétre, alázatra, hűségre, sem Isten, sem ember iránt. Mint mondani szokták, kiment a divatból.

Pont a napokban hallgattam egy érdekes beszélgetést, amelyben többek között azt konstatálták, hogy 2000-ben azt gondoltuk, hogy 2023 milyen messze van. Vagyis, először az volt a „terv”, hogy világvége lesz, aztán pedig, hogy mára már autók helyett valamiféle mini repülőkön közlekedünk majd... S mégsem ez lett. Ahogy a hölgy folytatta, a mobil-aplikációk száma fejlődött csak, szinte minden más emberi dologban csak visszafelé fejlődünk... Elég kemény megfogalmazás, viszont úgy gondolom, hogy nagyon sok olyan példát tudnánk felhozni, mely ezt tényleg alátámaszthatná. Nem szeretnék ebbe most belemen-ni, viszont ami biztos, az emberek nagy többsége számára igencsak ingataggá vált a „határ” fogalma.

Kezdhethnénk az elemzést egészen kicsi korunktól, amikor szükségünk van felnőtt jelenlétére, mert egyedül még nem tudjuk mit szabad, mi jelent számunkra veszélyt, mire van szükségünk... Amikor elérkezünk az öregkorhoz, vagy bizonyos betegség, tragédia ér bennünket, ismét szükségünk van segítségre, hiszen lehet, hogy fejben még meg van mit, és milyen módon szeretnénk elvégezni, de már fizikai képességeink korlátozottak.

E két időszak között lenne az, amikor azt mondják az emberekre, hogy „ura a helyzetnek”, szóval kapott szabad akaratot, kapott lehetőségeket, tálentumot

kat, s mindezek mellé kapott útmutatót is, parancsolatokat, tanításokat, melyeket (mint azt tanulmányaink során szoktuk mondani) „kötelezően ajánlott” lenne magunkévá tenni, magunkénak érezni.

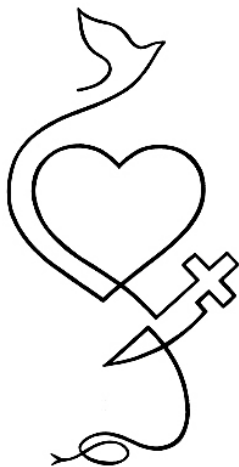
Gondoljunk csak bele, mi lenne velünk határok nélkül... Gyermekkorom egyik kedvenc vetélkedője volt a „Játék határok nélkül...” Akkoriban ezekben a játékokban a horvátok nagyon jók voltak, és számomra ez a nemzet egy olyan távoli, elérhetetlen, ismeretlen ember-

dolog egy kapcsolatba belelépni és abban megmaradni, egy másik ember határaival megbirkózni, alkalmazkodni, formálódni és formálni. Hihetetlenül egyedülálló dolog szülővé válni... – na, ekkor feszegeti csak igazán a határokat a felnövekvő nemzedék... Mindezen idő alatt igyekszünk talán a lehető legjobb módon „igazodni” a keresztyén tanításhoz, az „Arany ABC”-ben tanultakhoz, s ezt tovább is adni, életpéldával mutatni, szigorúan, törekvően, de a lehető legtöbb szeretettel, hogy megtegyük a tőlünk telhető lehető legjobbat. Majd idősebb korban talán kicsit mégiscsak engedékenyebbé válunk – a gyermekeinket neveljük, az unokáinkat pedig igyekszünk kényeztetni... De ez az én személyes tapasztalatom, lehet, máshol máshogyan van.

Szóval beszélhetünk az élet bármely területéről, egyszerűen kellenek a határok, hogy az életünk a rendes medrében folyjon. Szándékosan nem akarok kitérni most itt a modern világszemléletre, ahol a nő már nem nő, a férfi nő is meg férfi is, a gyermek pedig hadd döntse el, mi szeretne lenni... Az én gyermekkoromban a gyerekek még tartottak a szüleiktől, ha rossz jegyet hoztak haza, manapság a szülő jelenti a tanárt, ha az mélyebben vesz levegőt... Számomra ezek a dolgok olyannyira felháborítóak, hátborzongatóak, sajnálatosak és gyalázatosak, hogy véleményem szerint itt csak az imádság segít, valamint az, ha nem félünk kiállni saját keresztyén álláspontunk mellett. S bár tettünk úgy tünik, mint ha csak egy csepp lenne a tengerben, de a tenger is valahogy összeállt, mégpedig úgy, hogy a jó Isten itt is határt szabott (1Móz. 1, 6.).

A Bibliában számos helyen olvashatunk arról, hogy a határok megsabása Isten hatalmi körébe tartozik, az Úr – rendelkezései és hatalma révén – maga őrökdi az azok sérthetlensége felett. Az

Simon András grafikája

első ilyen példa rögtön a Teremtéstörténetben található, ahol határt szab a világosság és a sötétség között (1Móz. 1, 3.). Isten a történelem Ura, ő határozta meg a népek lakóhelyének határait, s adott lakóhelyet választott népének a többi népek között. Részletesen meghatározta a területek törzsek közötti felosztását is és azok védelmét is. A családi birtokok határait is Isten szabta meg, így azok is oltalma alatt állnak. Átok sújt le majd azokra, akik a birtokhatárokat jelző köveket elmozdítják (5Móz. 27, 17.). Isten különösen is oltalmában tartja a gyengéket, ő az árvák (Péld. 23, 10.) és az özvegyek (Péld. 15, 25.) birtokhatárainak védelmezője.

Naphosszat beszélgethetnénk, hiszen mindannyiunk nap mint nap határokat húz, és néha át is lépi azokat. Amivel én az utóbbi időben küzdök, az az, hogy milyen módon hat rám az, ha valaki a közvetlen közelemben lép át olyan határokat, melyeket én szinte „szent”-nek tartok. Mennyire engedem, hogy ez engem kizökkentsen a normál állapottomból, milyen mértékben feladatom nekem az, hogy a másikat figyelmeztessem, s mennyire „kell” felelősséget vállalnom a másik tetteiért – emberek és Isten előtt...? Mennyire hat mindez az én határamra, milyen mértékben befolyásolja ez az én fizikai-lelki épségemet? Nehéz téma, s eléggé személyre szabott dolog ez mindannyiunk számára, egyen-egyenként... Mindannyiunknak

meg vannak a mindennapos „bogarai”, a másikat „örületbe kergető” szokásai, vannak testvéreink, gyerekeink, szüleink, ismerőseink, lakótársaink, vagy ha egyedül vagyunk, akkor szerintem képesek vagyunk a saját határainkat is fészegetni. Viszont, ami a legrosszabb az az, ha nincsenek határok, és nem is akarjuk, hogy legyenek. Ez lenne a híres-neves közömbösség, ezen nincs mit fészegetni...

S ezen a ponton térjünk is át a pozitív határ-fészegetésre. Mindenképp arra szeretnék Mindannyiótokat biztatni, hogy legyetek határtalanul reménykedők, bizakodók, imádkozók, alázattal cselekvők és határozott szöszölők, hogy igenis hallja és lássa meg ez a mindenféle világ, hogy vannak és kellenek a határok ahhoz, hogy az életünk rendben legyen. Jó érzés a határok betartása, a parancsolatok másoknak való tanítása, a „jó tett helyébe jó várása és elfogadása”. A szívet csordulásig tölti el az öröm, amikor a gyermek anyának és apának szólít, amikor köszön egy idegennek, amikor megköszöni, amit kap és odaadja az utolsó falatot is a kedvenc csokoládéjából, mert ez jó lélekre vall. Jó érzés segíteni egy rászorulóknak akár annyival, hogy előreengedjük az ajtóban, hogy rámosolygunk egy „semmibe-néző” emberre és ő visszamosolyog. Egyszerűen kellenek ezek az „apróságok”, kell, hogy érezzük a „jót”. Én úgy érzem, hogy ez lét-elem, értelmet, tartalmat, örömet,

békességet, megnyugvást ad számomra.

Ahogy mondani szokták épp testben épp lélek. A testünket is táplálunk, ápolunk kell, akármennyire is felületesebb és világos hangzik a dolog – természetesen mértékkel és „helytállóan” szükség szerint. Hiszen én például magamon tapasztalom azt, hogy nem lesz rendben a szívverésem, ha a hátgerincemtől nyomást érzek a fejemben azért, mert lusta vagyok a napi tornagyakorlatok elvégzésére. Mind fizikailag, mind lelkileg felelősek vagyunk magunkért, s csak akkor tudunk mások számára is „hasznosak” lenni, ha mi rendben vagyunk. Ezt a saját családommal, barátaimmal való kapcsolatomban érzem és tudom.

Kívánom Neked, Kedves Testvérem, hogy gondold át, értékelj (át) az életedben jelen lévő határokat, s ha szükségét érzed, beszélj valakivel erről, és/vagy „csak” mondd el a jó Istennek, mi a Te véleményed, érzésed, kérésed, aggodalmad... – amit írni szoktam, ezekből a gondolatmegosztásokból egész jó „párbeszéd” tudnak kialakulni. Kívánok Neked kellemes beszélgetést, határ-szabást és azok megtartását, esetleg szükség szerinti átlépését, megsemmisítését... A mi Mindenható Atyánk segít, csak kérünk kell. Ő adjon számunkra erőt, alázatot, elfogadást, bátorságot, jó-ságot, hitet, szeretetet, szelídséget, akaratot, kitartást... Ámen.

Csoma Annamária

Könyvajánló

Menjünk eléje hálaadással...

A Gömöri Református Egyház megyei
imádságos könyve

A Gömöri Református Egyház megyei lelkipásztorai által írt imádságos kötetet tartja kezében az olvasó, mely azért került kiadásra, hogy az Istent kereső, kegyelmébe kapaszkodó, az Őt segítségül hívó és ajándékaiért hálát adó imádságok segítségével megélhessük a teremtő és megváltó Istenünkkel való közösséget. Kálvin János írta: „Bizonyára nem hiába tanúskodik a mennyei Atya arról, hogy egyedül az ő nevének segítségül hívásában van a mi üdvösségünk és erősségünk. Ezzel hívjuk segélyül az ő gondviselését, hogy a mi dolgaink folyása felett őröködjék; ezzel hívjuk segélyül az ő erejét, hogy minket, gyarló és majdnem egészen elerőtlenedett embereket támogatson, s az ő jóságát is, hogy ezzel

minket, kik bűnökkel nyomorúságosan meg vagyunk terhelve, kegyelmébe fogadjon; s végül ezzel kérjük arra, hogy a maga egész teljességében segítségünkre legyen...”. Ne feledjük azt sem, hogy a közösen mondott imádság összeköt hittestvéreinkkel is. Tompa Mihály versének néhány sora juthat eszünkbe:

„A nép együtt van, együtt érez,
Szólván az ég s föld istenéhez;
Fejét mélyen kezébe hajtva:
Imában olvad szíve, ajka,
Az Úr előtt lelkét kitölti,
S megtisztul, szentül ami földi”
(A gyülekezetben).

Az imakönyvet ezekkel a szavakkal ajánlja Nagy Ákos Róbert, esperes.

Gyülekezeteink

Életéből

Jubileumi köszöntő - Ádám Sándorné

Tisztelt gondnokasszony az Úr Jézus Krisztusban!

Testvéri szeretettel köszöntjük Önt, aki Isten kegyelméből január 19-én betöltötte 70. életévét. Istenfélő családba született, és református hitben neveltetett, amelyben máig jár szereteteivel együtt. Szeretettel, felelősséggel ápolja ősei örökségét, és erre a példás hozzáállásra vezeti gyülekezetünk tagjait is. Ön édesanyaként, gyülekezetünk tagjaként és gondnokaként példás helytállással, odaadással, felkészültséggel, áldozatvállalással, testvéri szeretettel tölti be az Önre ruházott feladatokat. Helytállni, akadályokat leküzdeni és megfelelni a kihívásoknak csak Gondviselő Istenünk segédelmével lehetséges.

Ma e kis közösségben Ön előre - és visszatekint. Visszatekintve hálát ad Istennek mindazért, amit elért, és megköszöni az Úr gondviselő jelenlétét, megtartó szeretetét. Előre tekintve

pedig kéri az Úr segédelmét az előttünk álló időszakra, amelyben még sok megvalósítandó feladat vár Önre a gyülekezeti, a kulturális – hagyományőrző és a családi élet terén. Adjon Önnek a Gondviselő Isten sok erőt, egészséget, kitartást és bölcsességet, szerető szívet, türelmet és hosszú boldog életet családjá körében, gyülekezetünk élén és mindenütt, ahol Ön aktív szerepet vállalt. Végül pedig engedje meg, a Jelenések könyvének versével köszöntsem: „Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját!” (Jel. 2:10b)

Kozár Péter

Köszöntő Zádorházán

„A szeretet türelmes, jóságos; a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel. ⁵Nem viselkedik bántóan, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a rosszat. ⁶Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal. ⁷Mindent elfedez, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr. ⁸A szeretet soha el nem múlik.” (1Kor.13.4-8)

Kedves Kósa Jolán, tisztelt Gondnok Asszony!

A Zádorházai Egyházközség nevében köszöntöm Önt. 2023. januárjában töltötte be 60. életévét. Ez a kerek évszám – aminek Ön birtokosa - teljesen megdöbbentett. Valószínűleg én még gyanútlanul vártam volna legalább 10 évet, és akkor talán eszembe jutott volna, hogy a Gondnok Asszonyon is fog az idő, és talán közelíti a hatvanast. Mit is mondjunk? Egy fiatalos gyülekezet élén egy fiatalos gondnok. Ugyan Zádorházán is vannak idős tagjai a gyülekezetnek, de azért a többi gyülekezethez hasonlítva azt mondhatjuk, hogy itt még viszonylag sok a fiatal. Hála Istennek! Hála Istennek, akitől minden jó adomány és tökéletes ajándék származik!

Én úgy látom, tapasztalom, hogy az Ön életében, Kedves Gondnok asszony, ilyen Istentől való ajándék a hit. Hitben, reménységben járva az ember nem öregszik, vagy alig. Jönnek a

személyes élet gondjai, a gyülekezeti élet nehézségei, próbái, jön a világ sokféle ijesztő története és annak következménye. „De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.” Ézs. 40.31)

Az Istenbe vetett hit mellett másik nagy ajándék az Ön életének a család. Körül veszik szeretetei, mindig van

tennivaló, megbeszélni való, mindig vannak tervek, vannak ünnepnapok. És lehet-e megőregedni az unokák mellett? Alig-

ha, főleg ha az ember egy szintre kerül velük – értsük most ezt jól. De mi más is lehetne a nagyszülő feladata? Az együtt élő és bővülő nagycsalád biztonságot, támaszt jelent akkor is, ha sötét felhők borítják az élet égét, és ily módon a jövőbe tekintés reménnyel telítődik.

És van még egy nagy ajándéka az Istennek, ez pedig a szeretet, ami összetart mindent: családot, gyülekezetet, faluközösséget, Istent és embert, s amely az üdvösség előíze. Ez egy olyan csodálatos kötőanyag, ami egyre erősebb lesz, ha gyakoroljuk. Márpedig én hiszem, hogy ennek gyakorlásában él a Gondnok Asszony szüntelenül. Sokszor nehéz szeretni, nehéz szeretetet kinyilvánítani, főleg olyat, mint amiről az apostol ír. De ha tö-

rekszünk rá az Úr Lelkének vezetésével, akkor egyre teljesebbé és boldogabbá lesz az életünk. A szeretet mindenkor képes adni, segíteni, elfedezni. Ezért a szeretet éltet, a legnagyobb életvitamin. Isten úgy szeretett, hogy Fiát adta értünk. Ez a hatalmas, önfeláldozó, elfogadó, üdvözítő szeretet előttünk a példa. Kívánjuk, hogy még nagyon sokáig ezt az odaadó, éltető szeretetet gyakorolja a Gondnok Asszony a felebaráti közösségben, a családban, a gyülekezetben, hogy még áldottabb legyen az élete. Kívánunk sok erőt, egészséget, boldogságot, és kívánjuk, hogy Isten gazdag áldása töltsen be életét. Ámen. Fogadja szeretettel a gyülekezet ajándékát.

Milen Marcel

Gyémánt esküvő Kisbáriban

Szokatlan és rendkívüli alkalom volt Kisbáriban 2023. január 29-én. Az év első hónapjának utolsó vasárnapján a gyülekezet lelkipásztora Tóth Szilvia betegség miatt Szaszák József nyugalmazott lelkipásztort kérte meg a vasárnapi szolgálatok végzésére. Ezen az Istentiszteleten a Kisbári gyülekezetben élő Horkay házaspár, Árpai bácsi és neje Márta néni 60 év elteltével január 26-án emlékeztek meg arról az alkalomról, amikor 60 évvel ezelőtt egymással házassági frigyét kötötték. Gyermekeik családjaikkal kihasználva a technika vívmányait szeretettel köszöntötték őket, de Márta és Katalin nevű leányaik szereteteikkel együtt Abaújszénről és a Komárom melletti Keszegfalváról ezen a vasárnapon eljöttek Kisbáriba, hogy az Istentiszteleti alkalmon a templomban is Isten elé vigyék örömeiket és hálát adjanak Istennek immáron a 60 éven át tartó közös útért és Istennek minden áldásáért. Hajnalka leányuk családjával Angliából majd egy más alkalommal jön, de lélekben most ők is együtt voltak örvendező és ünneplő kedves szüleikkel és a testvérekkel.

Az Istentiszteleten jelenlévő gyermekek családjaikkal úgy gondolták és érezték, hogy ez egyben alkalom lehet arra is, hogy szüleik egy szerény gyémánt esküvő keretében házasságukat 60 év elteltével újra megerősítsék és megújítsák a még hátralévő életük idejére s Isten, valamint a jelenlévők előtt holtomiglan-holtáiglan elkötelezik magukat továbbra is.

Nagyistiszteletű Szaszák József lelkipásztor az Igehirdetést a Nehémiás könyve 2: 1-18. (lekció) és a Habakuk kispőfétá 2: 4. (textus) alapján végezte, rámutatva a sértetlen alapra. Ugyanis Nehémiás könyvében kiderül, hogy Jeruzsálemben a lerombolt kőfalak és a templom alapjai sértetlenek, ahol csak a romokat

kell eltakarítani és a sértetlen alapra lehet újra építeni. Ahol az emberek életében megvan a jó keresztyén életet élő szülők vagy felmenők háttérre, ott bármilyen rombolás lehet, mégis lehet újra építeni az alapra, azaz Jézus Krisztusra, arra a sziklára, melyet Isten rendelt és vetett alapul. Az Igét hirdető Lelkipásztor rámutatott Nehémiás hitére, aki Istenhez fordult, amikor

tudomást szerzett a kifosztott Izráel nyomorúságáról, valamint a templom és a város lerombolt állapotáról. Artaxerxes király könyörületességével és támogatásával, mint a király főpohárnoka Izráelbe ment a mellé rendelt kísérettel, hogy segítségére legyen népének. Mindebben az Istenigondviselést, az Isten hatalmas segítségét és népén való könyörületességét látja. Bűnbánatra és Istenhez való fordulásra inti őket. Nehémiás az Isten ígéreteibe kapaszkodik, mert Isten ugyanis a Jeruzsálem-i templom felszentelése idején megmondta, hogyha Izráel fiai eltávolodnak tőle és más Istenekeket fognak imádni, Ő is elfordul tőlük, de ha megtérnek, és Hozzá fordulnak, megkegyelmez nekik és újra az Ő népe lesznek. Itt ugyanis valami olyanról van

szó, ami a Szentírásban Habakuk kispőfétánál, majd később Pál apostolnál is kifejezésre jut, hogy „az igaz pedig az ő hite által él”.

Az Igéhirdetés és az azt követő imádság után a Lelkipásztor a Horkay házaspárt megkérte, hogy járuljanak az Úrasztala elé, hogy köszönthesse

őket a gyülekezet és Lelkipásztora, valamint a saját maga nevében is. Az Úrasztala elé letelepedett Horkay házaspárt a Lelkipásztor I. Sámuel könyve 7: 12. Igével köszöntötte: „Sámuel pedig vett egy követ és felállította Mispa és Sén között és Ében Haázernek nevezte el, mert monda: Mindeddig megtartott minket az Úr!”,

A Lelkipásztor méltatta ezt a szép hosszú időt, azt a 60 évet a Horkay házaspár életében, amely csak igen kevés esetben mondató el és csak igen keveseknek adatik meg. Isten eljuttatta őket ezen a közös életútjukon életüknek egy olyan mérföldkövéhez, melyre emlékezni fognak az ifjabb nemzedékek is. De meg kell öregedni, a 80 vagy azon túli éveket kell elérni ahhoz, hogy egy házaspár ilyen egészséges és szellemileg is tűrhető állapotban elérjék a gyémánt esküvő idejét. Sok minden van ebben a 60 esztendőben. Már maga az ifjúságuk, a házasságkötésük alkalma, amikor szépek, fiatalok voltak, tele ambícióval, tenni akarással, tervekkel és reményekkel. Természetesen kellett a szeretet, megértés, bizalom, hűség és az a hittel teljes tudatuk, hogy házasságuk, együttes pályafutásuk Istentől volt elrendelve. Mindezekre szükség volt, mint Istentől nyert jó tulajdonságokra, melyek ez idáig egymás mellett megtartották és elkísérték őket. Boldogok voltak, amikor megszületett házasságuk első gyümölcse, az első gyermekük, majd a további évek során a második és harmadik. Ahogyan a gyermekek nőttek, úgy jöttek a szép alkalmak az iskolákban a ballagások, próbabálok, szalagavatók, majd a konfirmációk, idővel pedig a felnőtt gyermekek házassága és az unokák születése, akik bearanyozták az életüket. Milyen jó elővenni a régi fényképeket vagy videó felvételeket és eltűnődni a régi szép időkön. Persze, voltak szomorú és fájdalmas idők is, amikor szeretteik közül valakit elveszítettek, akkor is Isten enyhítette fájdalmukat, gyógyította szívüket. Mint pedagógusok sokat tettek a magyar kultúráért és identitás ápolásáért. Életük munkáséveinek nagy részét Árpai bácsi, mint tanító, kedves neje Márta néni pedig, mint óvónő a Kanyapta-menti Alsólánc községben töltötték el, ahol az elmúlt év folyamán Díszpolgári címmel lettek megajándékozva. Amikor elérkeztek a nyugdíjas évek, végül is itt telepedtek le ismét a Bodroglókőben, ahonnan egykor elindultak. Ebben az Alsólánc-hoz hasonló csendes kis községben, Kisbáriban és most ebben az ősi Árpád-kori szerény kis templomban megújítani kívánják együttes pályafutásukat, közös életüket, a még Istentől nekik rendelt időre. Isten áldása legyen további életükön és

szeretteik életén, mert őket már az boldogítja, ha gyermekeiket, unokáikat boldogoknak látják. Annak idején ők intézték és rendezték gyermekeiknek a szép alkalmakat és íme most a gyermekeknek szüleik iránt való tisztelete és szeretete segítette és intézte, hogy most itt Isten színe előtt adjanak hálát az eddig eltelt közös 60 esztendőért, egész életükért, gyermekeikért, unokáikért, az Istentől nyert javakért és most egymásnak kezet nyújtva megerősítsék frigyüket.

A lelkipásztor beszédét befejezve megkérte a házaspárt, hogy fogják meg egymás kezét és hitük, meggyőződésük, valamint elhatározásuk szerint válaszoljanak arra, hogy

1. Bizonyosságot tesznek-e arról, hogy aki az Úrban bíz, meg nem szégyenül, hogy a szent házasság Istentől rendelt állapot és intézmény, melynek különös ígéret tételét és különös áldás adatik és, hogy Isten az életükben is megmutatta örök szeretetét és megszentelő kegyelmét?

2. Kijelentik-e, hogy azt a frigyét, mellyel ezelőtt 60 évvel elkötelezték magukat, most eme Istennek szentelt templomban megerősítik és megújítják és holtukig megtartják?

A házaspár a feltett kérdésekre bizonyosságot és ígéretet tett házasságuk holtukig való megújításáról.

A Lelkipásztor Ravasz László néhai püspök által megfogalmazott gondolatokkal imádkozott a házaspár életében eddig eltelt évekért, az áldásokért és Isten oltalmazó kegyelmét és segítségét kérte további életükre és szeretteik életére is. Végezetül Szaszák József lelkipásztor az ünnepelt házaspárnak átadta a gyülekezet ajándékát egy emléklapot és egy imádságos könyvet, valamint személyes ajándékát egy cserép orchideát.

A házaspár hálás köszönetét fejezte ki a kedves megemlékezésért és köszöntésért.

Az igaz pedig az ő hite által él. Habakuk 2 : 4.

Mindeddig megtartott minket az Úr! I.Sámuel 7 : 12.

Soli Deo Glória! - Mindenekért legyen - Egyedül Istené a Dicsőség!

Sz. J.

A Pozsonyi Református Egyházközség templomában

Rögtön az év elején, 2023. január 1-jén köszöntöttük istentisztelet keretén belül a Pozsonyi Református Egyházközség egykori lelkipásztorát, a komáromi és a debreceni teológiai újszövetségi katedrák vezetőjét, Dr. Peres Imrét. Az ünnepelt a presbitérium felkérésének eleget téve szólt a közösséghez igehirdetésében a Lukács evangéliuma 9. részének válogatott versei alapján a szlovák és magyar istentiszteleten. Szolgáltatásban kihangsúlyozta, hogy amikor Jézus a saját szenvedéséről beszél, akkor nagyon tisztában van messiási mivoltával, még ha az ember, sőt maga a tanítvány is nem érti. De eljön az idő, amikor megérti, hogy minden érte, helyette és miatta történt. Az idő nem a mi kezünkben van, de adatik nekünk is a jel és a maga idejében megérti mindenki, hogy mit tett érte Jézus. A ma-

gyar nyelvű igehirdetés pedig az édesapa fájdalomról szólt, akinek Jézus visszaadja gyermekét, gyógyultan és erőteljesen. A tanítványok szolgálata mindig az a fajta érzékenyítés kell, hogy legyen, amiben a szenvedés és fájdalom megjelenik, de a gyógyító szeretet Jézus Krisztusban felold mindent. A lelkipásztor, Buza Zsolt a

gondnoktestvérek kíséretében a Lukács evangéliuma 9. részének 48. verse, valamint az Ézsaiás próféta könyve 15. részének 6. verse alapján köszöntötte a szolgáltatást Krisztusban.

2023. január 8-án templomunkban kezdődött az Aliánsz-imahét a pozsonyi protestánsok jelenlétével. A nyitó ökume-

Aliánsz Imahét kezdő istentisztelete - 2023. január 08.

nikus istentiszteleten szolgált e sorok írója a Jn 21,15-17 alapján kiemelve Péter tanítvány életének több mozzanatát, mégpedig a legfőbb Pásztor vezetése alatt. Az istentiszteleten Lubomír Vyhánek szólt a testvérekhez. A közös imaközösség élő és ható igehallgatókat tükrözött. A január 8-tól egészen 15-éig tartó pozsonyi zárandoklat során megta-
pasztalhattuk, hogy együtt-imádkozni áldás, egymás hite által felüldülni békeség és közösen táplálkozni, maga a szeretet jele.

Budapesti teológusok látogatása (2023. február 07.)

2023. február 7-én fogadtuk templomunkban a Károli Gáspár Református Egyetem teológus-hallgatóit, akik átadták intézményük köszöntését. A lelkes csapatot a gyülekezet lelkész köszöntötte a Bibliaolvasó vezérfonal által kijelölt újszövetségi igazságszavak alapján, amiből kiemelte az édesapa jószágos tetteit tékozló fia iránt. Azok a felsorakoztatott ígék (ld. Lk 15,20) az Atya cselekedeteiről rámutatnak a feltétel nélküli szeretetre. A kicsiny seregecske megismerkedett a pozsonyi templom történetével, majd a gyülekezeti teremben kötetlen beszélgetésre került sor. Végül a lelkipásztor megajándékozta a testvéreket Bibliaolvasó Kalauzzal és Szeretetnaprárral.

2023. február 8-án Buza Bodnár Aranka lelkész a hittanra járó Duna utcai gimnáziumi növendékek számára rendhagyó hittanóra keretén belül közelebb hozta azokat a reformátori tanításo-

kat, amelyek összekötnek bennünket. A gyermekek meglepedéssel fogadták a tanokat és élénk beszélgetés keretében mondták el mindazokat a személyes tapasztalatokat, amelyeket az egyes keresztyén felekezetek templomaiban megéltek.

2023. február 16-án Pallér Lubomír, történelemtanár vezetésével a ligetfalui alapiskola és gimnázium növendékei látogatták meg közösségünket és ismerkedtek meg templomunk történetével. A felfedező 45 perc kalandos utazásra hívta a gyermekeket és tanárokat egyaránt, akik nagyon élvezték a korabeli dokumentumok és fényképek alapján elkészített tárlatot. Egyik növendék még a SOLI DEO GLORIA – Egyedül Istené a dicsőség templomi falfeliratunkat is több mint 5 világnyelven elmondta, egy következő pedig megszólalta orgonánkat Johann Sebastian Bach tollával ékeskedve.

2023. február 17-én a Házasság hete sorozatban ökumenikus istentiszteletre került sor templomunkban. Ft. Csapla János, szalézi szerzetes-pap szolgált templomunkban igehirdetéssel. A kánai menyegző történetét elevenítette fel a jelenlévő testvérek között, és mondta el, hogy a házasságot nem a mámoros, ideig-óráig tartó első bor, hanem a Jézus által készített második bor tartja össze. Jézus jelenléte nélkül még a menyegző sem teljes, nem még maga a házasság, mert mindig csak a hiányérzet jön elő az emberből. A keresztyén házasságok buktatóira mutatott rá, hogy hány keresztyén családban éppen csak a gyermekek miatt maradnak együtt a házastársak. E sorok

írója pedig az IPT 1,22 alapján tett bizonyosságot arról, hogy a cselekvő Ige: „szeres-sétek” megtestesítője maga az Úr Jézus Krisztus, ahol a színtér: „egymást” adott, ahol a „hogyan”: kitartóan, adott, ahol a „miképpen”: tiszta szívből szintén adott. Az áldások sorozatát Molnár Tamás, dómi káplán kezdte, majd Buza Bodnár Aranka lelkész folytatta, végül az igehirdetés szolgálatát végzők zárták. Az istentisztelet után a jelenlévők a gyülekezeti terembe vándoroltak, ahol két házaspár tett bizonyosságot arról, hogy ők hogyan kapaszkodnak a szeretetbe. A Cséfalvay Zsolt és Zsuzsanna (református) és a Csernyánszky László és Erika (római katolikus) házaspárok mindannyiunk meglepedésére tettek bizonyosságot azokról a hitbeli magasságokról és mélységekről, amelyek bennünket építettek. A pozitív családi minták és az otthonról hozott keresztyén értékek áldássá váltak ott, ahol az ember a hétköznapi életben Istennek megköszöni házastársát, vele együtt tud csendességet tartani és beszélgetni a vészterhes időkben. Az élénk beszélgetés nem maradt el és nemcsak sok kérdés fogalmazódott meg, hanem az agapé alatt bizony sok válasz született mindarra, amit tanítani kellene mind az iskolákban, mind pedig a keresztyén közösségekben. A keresztyén házasság intézménye Isten hordozó szeretetének a tanújele. Aki pedig felülről várja és kapja az erőt, az tudja, hogy „hű az Isten, aki elhívott minket az Úr Jézus Krisztussal való közösségre (IKor 1,9).” Mindezekért legyen hála az Úrnak!

Buza Zsolt.

Beszélgetés a gyülekezeti teremben (2023. február 17.)

Ökumenikus istentisztelet résztvevői a Házasság hete alkalmával (2023. február 17.)

Prompte et sincere = készségesen és őszintén

2023. január 29-én vettünk búcsút nt. Ibos Dezsőtől, aki szolgálatával meggazdagította a Rozsnyói Református Egyházközséget is. Ez a pár sor legyen tanújele annak, hogy Ibos Dezső testvérünk hittel és reménységgel szolgálta Urát.

Ibos Dezső, mint református lelkipásztor

Amikor feleségemmel együtt a Rozsnyói Református Egyházközség mindkettőnket meghívott és megválasztott a kialakított lelkipásztori állásokba, akkor elődünk, nt. Ibos Dezső nem tudott eljönni a beiktatásunkra. Helyette egy hosszú, de nagyon tartalmas levelet kaptunk tőle a lelkipásztori szolgálat alapjairól. Ez a néhány szó, amely szeretetből született, a címzetteket így jelölte meg: „*Testvéreimnek Rozsnyón.*” A levél tartalma egy bibliai levélre megy vissza, amelyben Pál apostol a következőket írja: „*mi a megfeszített Krisztust hirdetjük, aki a zsidóknak ugyan megütközés, a pogányoknak pedig bolondság, de maguknak az elhívottaknak, zsidóknak és görögöknek egyaránt az Isten ereje és az Isten bölcsessége.*” (IKor 1,23-24) A hozzá fűzött megjegyzés pedig a következő: „Az igehirdetői – lelkipásztori szolgálatnak a legrövidebb és leghatározottabb irányvonalát jelentik ezek az apostoli szavak. Azt mondja, hogy már a gyülekezet szolgálatában csak egyet tudatosít – csak egy határozott törekvése van, mely minden mást kizár: a Jézusról szóló bizonyágtétel. A korintusi gyülekezetnek mondja, hogy most már az ő személyes életében nincs helye a bölcselkedésnek – a görög okoskodásnak, csak egyet tudatosít, hogy határozottan és alázatosan hirdesse Jézus Krisztust, a Megváltót, aki a bűnösökért adatott és meghalt a kereszten, aki azért jött, hogy őt is megtartsa – elhívta a szolgálatra – új életpályára állította, hogy bizonyágtéve legyen. Így már meghatározó tényezője az apostol igehirdetésének Krisztus keresztségének igazsága. Így már szertejárva hirdeti, hogy „megjelent Isten üdvözítő kegyelme minden embernek...” Elvégeztetett a kereszten a megváltó szeretet és így összekapcsolódott Isten és az ember világa, – az Ige testté lett és teljessé lett az isteni megváltó akarata. Ez már evangélium – örömmüzenet, amely az ő apostoli szolgálatát betölti teljesen és az ő hitvallása lett. Tudja, kinek hisz és erőt kap erre a szolgálatra az erőtlenségben is. Mert nem adatott égen-földön más név... – ezt vallja „zsidónak-görögnek” egyaránt. Ez a fundamentum – a Kőszikla, amelyre épül a Krisztusban hívők gyülekezete. Ebben a krisztusi-keresztyén hitben kell növekednie a világban, ahol a hit, remény, szeretet tölti be a szívüket – életeket. Ezért kell a kereszthalál megváltó erejéről prédikálnia az apostolnak, de minden lelkipásztornak is. Ez a Lélek beszéde, mely Istennek ereje, hogy nemzedékek növekedjenek a Krisztusban kapott üdvözítő hit reménységében. Erre a bizonyágtétellel – a tiszta igehirdetés szolgálatára hívja el a lelkipásztorokat az Úr. Ezért van teológia – így volt reformáció, így hív el ma is nemzedékeket az Ő akarata szerinti életre – a megtartó igazság útjára.”

Ibos Dezső, mint magyar ember

Az enyhülés időszakában, amikor a tavaszi szél vizet árasztott még Prágában is, akkor Gömörben visszaemlékeztek egy nagy mementóra, amit Tompa Mihály református hagyatéká-

ban olvasott az ő népe. Az 1868-ban elhunyt költő halálának századik évfordulóján eleget tettek akaratának. Ezen az ünnepségen Ibos Dezső testvérünk nagy szolgálatot tett, amit még abban az időben a Kálvinista Szemle és Gömöri Hajnal is megörökített. 1968. július 28-án Hanván ez a hithű testvér Tompa Mihály emlékezetére saját versét szavalta el. Álljon itt ez a verses bizonyágtétel tanúságul mindenkinek, aki szolgál és nem lankad meg:

Tompa Mihály emlékezetére.
/Halálának 100. évfordulóján/
Koszorús költőnk! emlékedre
Ünnepet szentelünk ma itt,
S lerakjuk néma sírhelyedre
Kegyeletünk virágait.
E táj, e föld volt hazád neked,
Mely téged e népnek adott,
Egy nemzet sorsán rezdült lelked,
S zendült sok bús honfidalod.

Mert sorsod úgy, mint a nemzetnek,
Gyászos volt, kínos s nem derült,
Csak borult ege életednek,
S a terhek súlya nehezült. –
Megrengtél a virágok szaván,
Reméltél szép őszt és tavaszt...
Komor nappal, sötét éjszakán
Kerested újra a vigaszt.

Lant és Biblia volt kezvedben,
És az Ige magját szórtad.
Kín s fájdalom enyhült szívedben,
Míg néped itt pásztorkodt.
Ki elhívott, Neki szolgáltál:
Szóltad az Úr akaratát,
S végig híven a pályán álltál,
Míg bús lelked hazatalált.

Falánál ez ősi templomnak,
Hol reád az emlék mutat,
Lakója vagy rég csendes honnak,
Végetért itt földi utad.
S amit adtál nemes lelkedből
– Azóta száz év elhaladt, –
Kivon téged az enyészetből,
S áldott emléked fennmaradt.

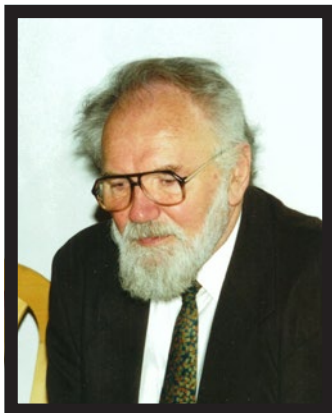
Két aspektus, ami egyedül a kálvini jelmondatból adódik, aminek fába véssett bizonyágtétele természetesen latinul meg van örökítve még a Rozsnyói Lelkeszi Hivatalban is éppen szolgatársunk által egyedül Jézus Krisztusra tekintve. A katedra stílusa, a szolgálat öröme, a tenni akarás áldásai ott éltek benne. A rozsnyói katedrálisban – ahogyan Ő nevezte ezt a Felső-gömöri ékszerdobozt – 11 évet szolgált kezében piros tollal, szívében rendületlenül hívőként és magyarként, mert tudta „itt élned s halnod kell.” Legyen áldott emléke!

Buza Zsolt

Koncsol László 1936-2023

Különös helyzet a lelkész családban született gyerekek helyzete. Szülőfalujukat a szolgálat megszűntével el kell hagyniuk. S ha alkalmanként vissza-vissza térnek is, a gyermekkor örömei, szépsége már csak emlék. Erre kezdő lelkésként akkor döbbsentem rá, amikor 1980-ban, egy este ismeretlen csöngetett a parókián, s amikor ajtót nyitottam megkérdezte kaphatna-e szállást. Az igenlő választ hallva bemutatkozott: Koncsol László vagyok. Ezzel a találkozással kezdődött a látogatások és beszélgetések sora, s a beszélgetések folyamán ismertem meg élettörténetét, s nyertem elfogulatlan betekintést a község múltjába is. Deregnőn született, a lelkész második gyermekeként, aki korán megismerkedik a háború borzalmaival, a meneküléssel, majd Pataki diákként a határon való szökésekkel. A család szétszakad, nővére Magyarországon marad, édesanyja Budapesten kiesik a villamosból és szörnyethal, s ő itt marad édesapjával, valamint anyai nagyszüleivel. Szavai elárulták, hogy ezer szállal kötődik gyerekkorához, gyerekkori barátaihoz, Deregnőhöz. Komáromban fejezi be a középiskolát, de a Sárospatakon szerzett klasszikus műveltség egész életét jellemzi. Pozsonyban elvégzi az egyetemet, házasságkötés, pedagógu-

si munka mellett egyértelmű irodalmi elkötelezettsége. A kommunista rendszer nem kedveli a lelkészcsaládból érkezőket. Bár 1968-ban az Irodalmi Szemléhez kerül, de a Husák érában neki is távoznia kell. Nem egyszerű helyzet, hisz két gyermekét kell nevelnie. Mégsem lesz megalkuvó, de munkája, felkészültsége a felvidéki irodalomban elismerést jelent számára. Nem volt „reklám-ember”, aki mindenáron igyekszik „eladni magát”. A csendes, kitartó és minőségi munka embere, akivel 1983-ban a NŐ című hetilap életportot készít, s több napot tölt Deregnőn, szinte újra éli gyerekkori élményeit.

Ezt követik az elmúlt évtizedek látogatásai a családdal, egyedül, a már gyógyíthatatlan beteg hitvesével, akit odaadó szeretettel ápol az utolsóig. A deregnői gyülekezet javasolja főgondnökká választását, s e tiszten is többször tart előadást, író olvasó találkozót a Tanulmányi Központban. Utolsó látogatása Lónyay Gábor emléktáblájának leleplezése alkalmából 2015-ben volt. Maradtak az alkalmoszerű telefonbeszélgetések, s most a híradás, a befejeződött a földi életútja. Legyen áldott az Úr Koncsol László életéért, köztünk végzett szolgálatáért!

Csoma László

Emlékezz vissza....

IX. rész

A gimnázium utolsó évfolyama nem csupán az érettségi miatt lett mozgalmas, hanem azért is, mivel tanáraink tudomására jutott, hogy rendszeresen járok a lelkészi hivatalba, s figyelmeztettek, hogy ez nem jó pont, ha egyetemre jelentkezem. Figyelemelterelésként bekapcsolódtam a

„Fürt” nevű néptáncsoportba, hisz a magyar népzene és néptánc mindig is érdekelt. Eközben lelkészemmel beadtam jelentkezésem a Prágai Comenius Teológiai Fakultásra. Gond abból adódott, hogy az iskolán semmilyen főiskolai jelentkezést nem akartam benyújtani. Osztályfőnöknőnk azonban nem hagyta annyiban, s csak a jelentkezési nyomtatványt kellett aláírnom, ő mindent kitöltött, s továbbította jelentkezésem az Eperjesi Egyetem Jogi Fakultására. Pár héttel az érettségi előtt hivatott iskolánk igazgatója, s közölte, tudomásukra jutott a prágai jelentkezésem. Mivel a rendelkezések szerint nem jelentkezhettem két egyetemre, a következő napon közöltem, melyik egyetemről vonom vissza jelentkezésem. Másnap reggel ott álltam az igazgatói iroda előtt, kezemben a nyilatkozattal, mellyel visszavontam jelentkezésem a az eperjesi jogi karról. Az igazgató úr ezt elolvastva közölte, hogy nem szükséges beadnom, mehetek mindkét helyre felvételizni. Nagyon meglepődtem, de Istennek hála, bátorítottak szüleim és kedvesem is, akivel az előző iskolaév végétől elválásztatatlank voltunk. Miután köz tudott lett jelentkezésem a teológiára, tanáraink magatartása

sok mindent elárult gondolkodásukról. Volt, aki nem hozta szóba, milyen pályát választottam. Többen voltak, akik annyit kérdeztek, jól átgondoltam döntésemet? Egyik tanárunk annyit mondott, hogy az idők változnak, s változhat majd a lelkészek helyzete is. Vitára a polgári nevelés és kémia tanárunkkal került sor, az év végi jegyek lezárásakor. A tanítási órán tanárunk felvetette, hogy ebben a félévben három kitűnő osztályzatot kaptam, akkor milyen legyen az osztályzatom? - többen mondták, hogy kitűnő. Válaszul ő azt mondta, hogy nem csak a jegyek számítanak, hanem az is, hogy milyen a viszonyulásom a fennálló politikai rendszerhez, s a teológiára való jelentkezésem nem teszi lehetővé, hogy jegyeim szerinti osztályzatot kapjak.

Osztálytársnőim egy csoportja

Megkérdezett, hogy én milyen jegyet adnék? Ha itt nem a tudás számít, akkor akár meg lehet buktatni is! – válaszoltam. Erre tanárunk elkezdte sorolni az egyház kommunista propaganda által felállított bűnlajstromát, hangsúlyozva, hogy az egyház hazudik. De ez a rendszer sem mond igazat! – mondtam, hivatkozva arra a tényre, hogy történelemkönyveink egy szót sem szólnak a „málenkij robotra” elhurcoltakról. Ez nem igaz, ilyen nem történt, mert csak a hadifogoly katonákat vitték el! – válaszolta. Ekkor a 18 évesek heveségével mondtam, hogy nagyapámat a mezőről hívták haza, mert jelentkeznie kellett „3 napos munkára”, amiből két és fél év Szibéria lett. De ekkor már megszólaltak mellettem osztálytársaim is. A vitát tanárunk azzal zárta le: Hogy ha le akarunk érettségizni, akkor hallgassunk! Az osztályzatom kérdésében kreatív megoldás született, a három egyest összeadták, s lett belőle egy hármás. Ezt követően feljogosítva éreztem magam arra, hogy tanáraink

megszólítása mellől elhagyjam az „elvtárs” toldalékokat. Az érettségi vizsgák előtti héten megérkezett a prágai felvételi vizsgára szóló levél, s osztályfőnöknőnk megbízott még egy feladattal, a vizsgákat követően az osztály nevében én mondjak köszönetet tanároknak és vizsgabiztosoknak. A vizsgák érdekessége volt, amikor egyik érettségiző osztálytársnőm Ausztria térképe előtt nyugodtan beszélt Ausztrália földrajzi adottságairól, mezőgazdaságáról és iparáról. Neki fel sem tűnt a különbség, de a jelenlevő tanároknak sem különösebben, vagy csak „volt annyi pénz”? Végül is három tantárgyból kitűnő, a szlovák nyelvből dicséretes vizsgát tettem, megtapasztalva Isten oltalmazó kegyelmét. A következő héten már utazhattam Prágába, hogy felvételi vizsgát tegyek a teológián.

Cs.L.

- Folytatás következik -

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

A Szatmár-zsidók számára Izrael nem létezik

A haszid zsidó irányzatok mindegyike egy kiemelkedő, „rebbe” nevezett lelki vezetőt követve jött létre. Személyiségét, vezetői stílusát a hívek elfogadták és követték. Így az irányzatok közötti különbségek a „rebbe” függnek össze, a zsidó hitgyakorlat különböző részeit hangsúlyozva.

A Szatmár zsidó közösség legfőbb jellemzője a cionizmus elutasítása. Szerintük egyedül csak a Messiásnak van joga helyreállítani a zsidó államot. Ennek megfelelően a jelenlegi zsidó államot nem ismerik el. Főleg Joel rabbi tagadja a zsidó vallásos cionista mozgalom jogosultságát, s szerinte Izrael állam léte egyértelmű bűn. A zsidó Törvény tagadja annak létjogosultságát.

Magát a Szatmár haszid közösséget 1905-ben Joel Teitelbaum alapította. A Szatmár név a Magyar Királyság Szatmárnémeti nevű városát jelenti, amely ma Romániához tartozik. A holokausztot követően New Yorkban alapították újra a mozgalmat a szerint a szabályok szerint, ahogy azt alapítója meghagyta. Az ortodox mozgalmak között ez az egyik legnagyobb közösség, amelynek legtöbb tagja az USA-ban él. Amikor 1904-ben Hananja Jom Tov Lipa Teitelbaum meghalt, a vezetésként legidősebb fia Haim Zwi vette át. Egy kisebb csoport azonban öccsét, Joelt, fogadta el jogos vezetőként. Az 1930-as években nagyon sok európai zsidó csatlakozott a mozgalomhoz. A Joel rabbi nevezte ki a követői csoportok vezetőit és tisztségviselőit, s a különböző régiókban ortodox intézeteket alapított. Az USA Rabbi Tanácsának segítségével Joel Teitelbaum 1944-ben, az u.n. Kasztner-vonattal megmenekült a deportációtól és a koncentrációs táborból. (**Kasztner Rezső** (1941-től **Kasztner Rudolf**; majd az 1950-es évektől **Israel/ Ysrael Kastner**) (ישראל קסטנר). (Kolozsvár, 1906 – Tel-Aviv, 1957. március 15.) újságíró és ügyvéd.

Kasztner egy kis budapesti zsidó szervezet, a Va'adat Ezzrah Vehatzalah (Vaada), vagyis a Budapesti Segélyező és Mentőbizottság egyik felelős vezetője volt a második világháború alatt, a nácik által megszállt Magyarországon. 1944 áprilisától a Vaada részéről ő vett részt azokon a tárgyalásokon, melyek Andreas Ernst Kurt Becherrel (Adolf Eichmann személyes „zsidóügyi” megbízottjával) folytak. Ennek eredményeképpen a németek egy vasúti szerelvényt nem Auschwitzba, hanem 6 és fél millió pengő (4 millió német birodalmi márka, vagy 1 millió hatszázezer dollár) váltságdíj fejében Svájcba irányítottak. A Kasztner közreműködésével összeállított, németeknek átadott listán szerepelt 388 kolozsvári zsidó neve, akik Kasztner rokonai, vagy

egyéb gazdag kolozsvári és környékbeli zsidó család tagjai voltak, valamint zsidó vallási vezetők mellett az erdélyi és magyarországi cionista mozgalom vezetőisége.

Az utaslista szerint 1684 főt és még kb. 200 fő, nem számolt csecsemőt és kisgyereket mentő akciót később „Kasztner vonata” néven emlegették, amely 1944. július elsején szombaton 0 óra 30 perckor indult Budapest Rákosszentimre vasútállomásról és július 4-én hagyta el az országot Bécs irányában. A vonat útját angol légitámadás is hátráltatta. Az utasokat először egy bergen-belseni különleges (a hírhedt koncentrációs táborhoz közeli) lágerbe vitték, majd több hónap után két részletben, az első 318 fős csoportot 1944

augusztusában, a másodikat négy hónappal később Svájcba engedték. Kasztner Noé bárkájának nevezte akcióját.

Kasztnernek egyes források szerint további 20 ezer magyar zsidót sikerült Auschwitz helyett különböző ausztriai munkahelyekre küldenie, és akik megmenekültek, azok közül sokan az 1950-es évek elején Izraelbe költöztek. **Wikipédia**) Szerk. Megjegyzés

A mozgalom tagjainak többsége Williamsburgben (Brooklyn) él. Összesen 120 000 zsidó tartozik a Szatmár közösséghez a világban.

Joel rabbi arra bízta követőit, hogy ne zárkózzanak el a környezettől, hanem dolgozzanak. A Szentírás tanulmányozása mellett a vallási törvények megtartását és barátságos magatartást hangsúlyozta. Fontosnak tartotta, hogy mindenki annyi pénzt adományozzon, amennyit csak tud. A mozgalom tagjainak jólétére alapozva segélyszervezeteket hozott létre az USA-ban és Izraelben. Ezek a szervezetek kórházakat és rászoruló családokat támogatnak.

Sok pénzzel támogatják a mozgalomhoz nem tartozó szervezeteket és intézményeket. Voltak, akik úgy gondolták, hogy Teitelbaum a készpénzt önmaga és családja számára is osztotta. A Szatmár közösségnek 1 milliárd dollár áll rendelkezésére az Egyesült Államokban. Legismertebb vállalkozása a B&H Foto & Electronics Corp, melynek üzletei szombat napon zárva vannak. A többi ortodox irányzattal összevetve figyelemre méltó a vallás konzervativizmusuk. Joel rabbi vezetése alatt erősen tartják magukat az alapító lelki örökségéhez. A vallásosságot és a zsidó törvényeket egyértelműen elválasztják a modern világtól és annak negatív hatásaitól. A családokban nem használnak sem internetet sem mobil telefonokat, szigorúan hagyományos alapon nevelik gyermekeiket, és megalkuvás nélkül gyakorolják imaéletüket. A Szatmár mozgalom elveti a technológiai újításokat még akkor is, ha ezek a vallás ügyét segítenék. Például a Szentírásnak csak a kézzel írt változatát fogadják el, s nem a számítógépen megjelenő változatot. A jiddis nyelvet használják,

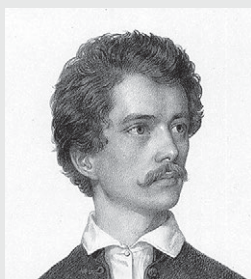
mivel Joel rabbi szerint a jelenlegi héber nyelv közönséges és obszcén. A bibliai héber nyelv szerintük szent és csak az imádság mondására használják.

Joel Teitelbaum a cionista mozgalmat és Izrael államot elutasítja, ahogy azt könyvében is leírja. Azokra a rabbikra támaszkodik, akik azt vallják, hogy a zsidóknak akkor is a nem zsidók között kell élniük, ha azok nem fogadják el őket. A szétszórtságban élő zsidók számára három alapszabályt fogalmaztak meg:

1. A diaszpórában élő zsidók nem harcolhatnak más népekkel és nem provokálhatják azokat.
2. Tilos a zsidóknak a Messiás eljövételének időpontját meghatározni.
3. Le kell mondaniuk az Izraelbe történő szervezett bevándorlástól.

A Szatmár ortodox zsidóság számára Izrael elutasítása fontos pont még akkor is, ha ezzel lemondanak a zsidó állam által biztosított szociális támogatásról és jogokról. Ez az Izraelben élő Szatmár mozgalom követő zsidókat is érinti, mintegy 500 családot. Részt vesznek az Izrael ellenes szervezetek és országok rendezvényein. Amikor Joel Teitelbaum rabbi 1979-ben meghalt unokaöccse Moshe Teitelbaum vette át a közösség irányítását. Az ő, 2006-ban bekövetkezett halálát követően versengés kezdődött a vezetői tisztért két fia Aaron és Salman között. Salman a nagy Williamsburgi közösséget vezeti, míg Aaron a Kiryas Joel közösség rabbija.

*Avshalom Kapach, Israel Heute
Fordította Csoma László*

PETŐFI SÁNDOR 1823 - 2023 / A MÁRCIUSI IFJAK

Oh ez ritkaság látvány volt,
S majd ha vénül a világ,
Elmondják az unokáknak
Ezt a kort a nagyapák.

És ha újra tenni kell majd,
Akkor újra ott leszünk,
És magunknak bajt s tinektek
Koszorúkat szerezünk.

Szolgásgunk idejében
Minden ember csak beszélt,
Mi valánk a legelső, kik
Tenni mertünk a honért!

És mi becsben, hírben álltunk,
Míg tartott a küzdelem,
De becsünknek, de hírünknek
Vége lett nagy hirtelen.

Viseljétek a lopott hírt,
A lopott babérokat,
Nem fogjuk mi fejeteokről
Leszaggatni azokat.

Mi emeltük föl először
A cselekvés zászlaját,
Mi riasztók föl zajunkkal
Nagy álmából a hazát!

Kik nem voltak a csatán, a
Diadalhoz jöttek,
S elszedék a koszorúkat,
Mert a szóhoz értenek.

Abban lelünk mi jutalmat,
Megnyugosznak mi azon:
Bárkié is a dicsőség,
A hazáé a haszon!

A földet, mely koporsó volt
S benn egy nemzet a halott,
Megillettük, és tizenégy
Milliom szív földobogott.

E sereg, mely, míg a harc folyt,
El volt bujva vagy aludt,
Igy zugott a diadalnál:
Mi viseltünk háborút!

Egy szóvá s egy érzelmmé
Olvadt össze a haza,
Az érzelm „lelkesülés”,
A szó „szabadság” vala.

Legyen tehát a tiétek,
A dicsőség és a bér,
Isten neki... nem küzdénk mi
Sem dicsőség-, sem díjért.

Mű és érték (Numen adest – Isten jelenléte)

„De az ég nagy sátra, a magosan mélylő,
Szerte ragyog - s virraszt az örökkön
élő.”
(Arany János)

Valamikor egy kiránduló csoporttal Párizsban járva a híres Louvre sem maradhatott ki. Tolongott a tömeg a bejáratnál, mintha mindannyian kiéheztek volna a művészi élmények befogadására. Aztán kiderült, hogy a többség megelégszik a szenzáció élményével is. Ám ne zárjuk ki annak esélyét, hogy a tömeggel sodródók között ne akadna néhány olyan társutas, akiket megszólít egy-egy mű, és akkor már egy más szemléletű ember jön ki a múzeumból. Ezért nem feleslegesek az iskolai tanulmányi kirándulások, bár sokan azzal mennek haza, hogy unalmas volt. Ám a tévelygő bárányok megmentésének reményét nem szabad feladnunk. (Valahogy így vagyunk a templomba járással is...)

Ott tolongtunk mi is, de akadtak, akik kamerájukat magasán tartva még ügyesebben nyomultak előre, át a termeken. Majd otthon megnézik, hogy mit láthattak volna, vagy netán sárga irigységet gerjesztő vetítést tartanak az ismerősök-

nek. Mások az útmutató katalógus alapján aprólékosan szemlézték a látnivalókat. Ám akadt olyan is, nem kevés, aki csak egyetlen művet akart megnézni, miközben elrohantak több ezer remekmű mellett. Ráadásul ezt a magatartásformát jól ismerő tárlatrendezők az egyes elágazásoknál külön nyíllal is jelölik, hogy arra menve ez van: *Mona Lisa*. Mert valaki eljön a világ másik végéről, napokig bolyonghatna ebben a múzeumlabyrinthban, csodás műtárgyak között, de őt Párizsban csak két dolog érdekli: Látni a Mona Lisát és lefényképezkedni az Eiffel-torony mellett. Esetleg még a marokkói negyedben megiszik valami olcsó lőrét, aztán ezzel dicsekedve otthon elmondhatja, hogy milyen jól megismerte Franciaországot.

Sokan ugyanígy vannak az irodalommal is, de nem zárhatjuk ki, sőt minden bizonnyal lehetséges, hogy egyetlen mű is elvezet az igaz útra nagyon ritkán. Olyan ez, mint Szent Pál esete, akinek meg kellett vakulnia, hogy végre láthasson és felismerje küldetését. Tegyük hozzá: Jézus Krisztus által. A hétköznapi gyakorlat azonban nem ennyire kiéle-

zett, ám a műalkotás is olyan, mint egy templom. A lényege „numen adest”, vagyis az isteni jelenlét. Ha nem ilyen, az legfeljebb csak műtárgy, de nem templom.

Aki csak kívülről szemlél egy templomot, elkápráztatva a mesteri kivitelezéstől, a szép faragásoktól, de nem lép be a szentélybe, hogy a káprázat és elragadtatás helyett átadja magát a találkozás misztériumának, az csak külső megfigyelő vagy rajongó marad. Ám az ember alkotta mű, a szentély, a vers, a szimfónia rajtunk túlnövő hatalmát („titkát”) Isten kimondatlan jelenléte adja. A mű nem megnevezi Istent, hanem megteremti az emberi alkotásban az Ő terét, az Örökkévalóság és a Mindenség atmoszféráját, amit az ember nem magyaráz, nem értelmez, hanem átadja magát az élménynek, mert csak a ráhangoltság, a megérintettség és a belső tisztaság kegyelmi állapota tesz alkalmassá az elfogadásra és befogadásra. És ezt semmi mással nem lehet kiváltani!

Egy zenemű nem attól lesz remekmű, hogy hány zenész játsza vagy milyen pazar hegedűszólók vannak benne, és egy költemény sem azért nagyszerű, mert harmonikus az ütemezése vagy nagyszerűek a rímei, eredetiek a metaforái. Ezek mindössze a ráhangolódás és ráhangoltság, a megfelelő hullámhossz eszközei és kellékei. Az igazi műremeket az isteni rend misztériuma, Isten kimondatlanul is meglévő jelenléte teszi hitelessé.

Ezáltal nem csupán műélvezetté, hanem Isten-élménnyé is nemesedik!

Az a pillanat, amikor az akaratlan rácsodálkozás vagy ráeszmélés után minden elhallgat és minden új megvilágításba, világosságba, világlátásba kerül, akkor a döbbenet csendje nem az űr hidegét, hanem Isten jelenlétét jelzi.

Olyan érzés ez, hogy újra látunk, de már tisztán.

Mihályi Molnár László

Könyvismertetés

Szikszai Béni : Mivé formálhat Isten keze?

„Szikszai Béni nagy hatású igehirdetője volt annak az ébredésnek, mely a 20. század derekán mélyen áthatotta a magyar református egyházat, máig áldott gyümölcsöket érlevél. A diktátúra éveiben azonban nehezebb feltételek között kellett folytatnia a Krisztushoz hívogatást. Erre az időre esik ez a majd hatvan igehirdetés is, melyekben Ezékiel próféta könyvét magyarázza végig. A Felsőcsatái úti kis református templomban úgy prédikált a prófétáról, mint kortársunkról, és ugyanakkor úgy mutatta be a mi magunk életidejét, a 20. Századi nagy civilizációs folyamatokat, mintha mindez a próféta korának leírata lenne. És ekként tárja fel az egész történelmet vezető isteni kegyelmet, mert Isten nemcsak mindenható, hanem mindent átható...” – fogalmaz a könyv ajánlója Bogárdi Szabó István.

Napjainkban igehirdetők és gyülekezeti tagok egyaránt lelki épüléssel

olvashatják Ezékiel könyvének üzenetét, hisz tapasztaljuk, hogy a Gonosz milyen álságos módon igyekszik elérni mindig ugyanazt a célt, elszakítani, sőt szembeállítani Istennel a embert, hogy kárhozatra vigye.

A Lónyay Gábor Társulás közleménye

Társulásunk 2023-ban is kész fogadni és továbbítani a 2%-os adományokat változatlan feltételek mellett.

A 0908 035 094 mobil számon további tájékoztatással szolgálunk.

Csoma László, igazgató

A Kárpát-medence reformátussága

A szíriai reformátusoknak gyűjtenek Kárpátalján

Körlevélben fordult a Kárpátaljai Református Egyház elnöksége a gyülekezetekhez, hogy egy perselypénz felajánlásával támogassák a szíriai földrengés áldozatait.

A kárpátaljai magyar reformátusokra is nagy nyomás nehezedik az Ukrajnában zajló háború miatt, és nyomorúságukban óriási összefogást, szolidaritást tapasztaltak a református testvéregyházak részéről mind a Kárpát-medence területéről, mind távolabbról, olvasható a körlevélben. „Átéltük, milyen az, amikor bajban segítséget kapunk, amikor imádkoznak értünk, gyűjtést szerveznek, sok kilométert megtéve meglátogatnak. Azt gondoltuk, a mi életünk a legnyomorultabb” – fogalmaz a dokumentum. Most, a szíriai testvéreket sújtó földrengést látva szembesültek azzal, hogy mekkora egy természeti katasztrófa pusztítása, hány élet, család és közösség került kilátástalan helyzetbe, ezért szeretnének ők is segíteni.

– Egy ideje van kapcsolat a két közösség között, már 2014-ben gyűjtöttünk a szíriai reformátusoknak, amióta pedig a háború kitört, Naila Kassab, a Református Egyházak Világközösségének elnöke, aki szíriai református, kétszer is ellátogatott Kárpátaljára – mondta el nekünk Zán Fábán Sándor kárpátaljai püspök. A kárpátaljai egyház vezetői úgy látják, hogy a szíriai testvérek most sokkal nehezebb helyzetben vannak.

– Tudom, hogy a mieinknek sem könnyű, a mi egyháztagja-

ink is nap mint nap küzdenek a magas rezsiköltségekkel, gyógyszerárakkal, élelmiszerárakkal, de sosem a milliomosok pénze volt a jelentős, hanem az özvegyasszonyok két fillérje

– mondta a püspök. Nem tudják, mennyi támogatást tudnak összegyűjteni, de remélik, hogy a kicsivel is hozzá tudnak járulni a nehézségek enyhítéséhez. Március 10-ig gyűjtik a perselypénzeket, és a Magyarországi Református Egyház segítségével juttatják el a szíriai reformátusokhoz.

A Szír Református Egyház harmincnégy gyülekezete közül sokakat érintett a katasztrófa. Több templomukban, közösségi központjaikban menedékhelyeket alakítottak ki, erejük felett igyekeznek segíteni az otthonukat elvesztő embereknek.

Ha a Kárpát-medencéből néhány egyházmegye vagy akár az egyházkerületek vállalnák egy-egy szír református közösség támogatását, Zán Fábán Sándor szerint az komoly segítséget jelentene.

Az egyházkerület körlevelében arra is kérték a híveket, hogy hordozzák imádságban a szír református testvéreket. A felhívás a következő bibliai idézettel zárul:

„...a nyomorúság sok próbatétele között is bőséges az örömmük, és igen nagy szegénységük jószívűségük gazdagságává növekedett. Mert tanúsíthatom, hogy képességük szerint, sőt erejük felett is önként adakoztak.” (2Kor 8,1-3)

Ulicza Tamás / www.reformatus.hu

Fotó: MRSZ/Juhász Márton

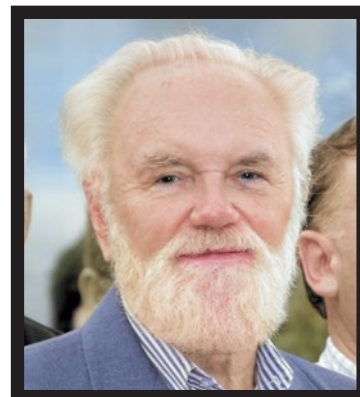

Elhunyt Koncsol László volt felvidéki főgondnok

Nyolcvanhat éves korában elhunyt Koncsol László József Attila-díjas szlovákiai magyar irodalomkritikus, helytörténész, költő, műfordító, szerkesztő, pedagógus, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház volt főgondnoka.

Koncsol László 1936-ban a felvidéki Deregnőn született lelkészcsaládban. Középiskolai tanulmányait Sárospatakon és Komáromban végezte. 1954–1959 között a pozsonyi Comenius Egyetem

Bölcsészettudományi Karának magyar-szlovák szakos hallgatója volt. Pályája elején a rimaszombati gimnáziumban, majd a gömörújfalusi alapiskolában tanított, 1963–1966 között a Szlovákiai Szépirodalmi Kiadó, 1966–1974 között a pozsonyi Irodalmi Szemle szerkesztője volt. 1999-től a Pro Patria Honismereti Szövetség, 2001-től 2003-ig a Szlovákiai Magyar Írók Társasága elnöke. 2002–2005 között a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház főgondnokaként szolgált.

Koncsol László (1936–2023)

Fotó: Barcza János

„Ha jobban belegondolok, mindig szolgáltam: hol tanárként, hol irodalmárként vagy helytörténészként, de még templomi orgonistaként is. Szolgáltam, de mindig a közösségemet, sohasem a Mammont” – vallotta egy vele készült interjújában.

1954 óta publikált. Több mint húsz saját könyve és számos műfordítása jelent meg, emellett a Kalligram Könyvkiadó Csalóközi Kiskönyvtár sorozatának elindítója és felelős szerkesztője is volt.

„Koncsol László műfaja a humanizmus. Ő nem a kritika, nem a recenzió, nem az esszé, hanem a humanizmus műfaját műveli. S nem csak a szó klasszikus értelmében, hanem a szó eredeti jelentésében is. Nemcsak megbízható, lefegyverzően tágas és mély klasszikus műveltsége teszi humanistává, hanem lényéből sugárzó, magatartásából, életviteléből áradó emberisége is” – jellemezte a kor- és pályatárs, Tózsér Árpád.

„Koncsol László tisztánlátása, nemes bölcsessége és alázata olyan példaként áll előttünk, mely tiszteletre és követésre méltó” – fogalmazott az egyetem akkori rektora, Fekete Károly, amikor 2013-ban a Debreceni Református Hittudományi Egyetem tiszteletbeli doktorainak sorába fogadta.

Munkáját többek között a Magyar Köztársasági Érdem-

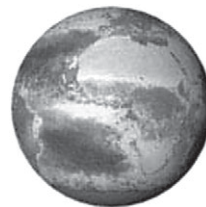
rend Lovagkeresztje (2001) és a Szlovák Köztársaság Ezüstplakettje (2002) kitüntetéssel is elismerték. 2008-ban „kiemelkedő irodalmi tevékenységéért” József Attila-díjat, 2014-ben pedig „sokoldalú közösségi szolgálatáért” Magyar Örökség díjat vehetett át.

Díszdoktori elismerés a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen 2013-ban/Fotó: Barcza János

www.reformatus.hu

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

SZEMBENÉZTEM EGY SVÁJCI GÁRDISTÁVAL Római spirituális töprengések

Nem farkasszemet néztünk egymással, hanem békésen, mondhatnám szelíd szimpátiával tekintettünk hosszasan egymásra, a vatikáni Szent Péter tér oldalán, az oszloposor mögött. Talán ő sem értette egészen, hogy nem a római Kúrián megszokott fekete inges, fehér papi nyakravalóval álltam előtte, hanem ugyan papi ingnyakú, kék rövid ujjú, „csonttalan” galléros, még Kanadában, az edmontoni református gyülekezettől kapott clergy ingben. Nekem ő, neki én lehettem sajátos látvány a ragyogó szeptemberi verőfényben. Éppen akkor, amikor ő nincs a Vatikánban, akinek a védelmére századok óta felelősködni a gárdisták. Hiszen „gazdájuk”, Ferenc pápa éppen ezekben a napokban Kazahsztánban időzik a világ vallási vezetőinek találkozóján és emlékezik meg a gulágokon hitükért megkínzottokról, mártíromságot vállalókról is. Szóval töprengtünk egy sort némán, egymás szemébe mélyülő odafigyeléssel. Közben eltöprengtem: miért is kellett évszázadok óta Krisztus „földi helytartójának”, Péter utódjának ilyen kiemelt és szoros védelem? Hiszen kinek jutott eszébe bármiféle fegyveres védelem kirendelése Jézus, Isten Fia számára? Nem ő maga fedtte meg egyik szolgáját, aki levágta kardjával a főpapi szolgájának a fülét: „Tedd vissza hüvelyébe kardodat! Aki kardot ragad, az kard által vész el. Vagy azt hiszed, hogy nem kérhetem Atyámat, s nem küldene tizenkét légió angyalnál is többet?” (Máté 26,52-53). Vagy amikor a Sántán a pusztában megkísértette Jézust, nem az angyalok jelentették számára a védelmet? Akkor miért a pápának ez a sajátos emberi védelem? Nem találtam töprengéseim közben okosabb és elfogadhatóbb érvet, mint azt, hogy az egyház földi védelmezéséről lehetett szó eredetileg, pontosabban: a látható egyház védelmezéséről, nem is annyira a pápa védelméről. Az események hozták úgy, hogy ma egy ilyen svájci gárdistával akadt össze szelíden a tekintetem. De mi is a svájci gárda feladata ma és miért hozták létre jó 500 éve?

Történelmi visszapillantó tükör – reformátori együttérzés is?

Hát igen. Az ébredő európai királyi öntudat és hatalom érvényesítés, a fegyverek és a világi hatalom felülkerekedési vágya a potestas spiritualison, s lelki hatalmon volt a kezdeti motívum. Avagy a protestáns lelkiismeret is hozzásegített a pápa védelmezéséhez? Hiszen Ul-

Dr. Békefy Lajos

rich Zwingli zürichi reformátor fogalmazta meg: „A svájciak látták Isten Egyházának szomorú helyzetét, és felismerték, hogy az Egyház veszélyben van.” Milyen különös, hogy a római pápa és a pápai állam védelmének kialakításához még a reformáció is ösztönzést adott. Ez tagadhatatlan történelmi tény és Isten útjainak tényleg kifürkészhetetlen mélysége. Mi játszott még szerepet a Gárda létrehozásában? Az a nem mellékes tény is, hogy a svájci zsoldosok a XVI. században Európa-szerte keresettek voltak, bátorságuk, hűségük és verhetetlen gyalogos harcmódoruk miatt. Ők alkották az akkori legütőképesebb gyalogságot. II. Gyula pápa 1505. június 21-i bullájában engedélyt kért 200 katona toborzására a svájci kantonoktól. 150 zsoldost sikerült végül toborozni. Pénzügyi támogatást az augsburgi Jakob és Ulrich Fuggertől kaptak, akik megelőlegezték a felszerelések költségeit. Csak-hogy a kalmárszellem és a reformatori szemlélet különös összjátéka mögötti valós érdeket tisztán lássuk, idézzük a kortárs Ulrich von Hutten-t, aki így írt: „A Fuggerek megérdemlik, hogy a kurtizánok fejedelmének nevezzék őket. (...) Felállították piaci standjukat, és amit megvásárolnak a pápától, azt később jóval drágábban adják tovább, nemcsak egyházi javadalmakat, hanem tartós kegyeket is; bullákat árulnak, diszpenziумok mennek át bankjukon, és ha a Fuggerek barátaid, mi sem könnyebb annál, mint hogy papi hivatalhoz juss. (...) Egyedül óáltaluk érhető el minden Rómában.” Végül is a körülmények bonyolult összjátéka folytán született meg ez a történelmi pápavédelmező gárda. Erről a pápai udvar egykori krónikása, Johannes Burckhardus örökítette meg feljegyzéseiben a Pápai Svájci Gárda megalakulásának pillanatát, amely szerint 1505. szeptemberében 150 önkéntes Kaspar von Silenen luzerni nemes vezetésével indult gyalogosan Luzernből Rómába, hogy felajánlja védelmi szolgálatait a pápának. 1506. január 22-én a 150 svájci zsoldos a Porta del Popolón át vonult be Rómába, ahol a pápa a Szent Péter-bazilika loggiájáról megáldotta őket. Hosszú és olykor valóban nagyon harcos történetüket nem részletezem, inkább szervezeti életükről írnék még röviden.

Svájci puritanizmus és szervezettség óramű pontossággal

A Svájci Gárda szervezeti felépítéséről és feladatairól a pápa megbízásából

a pápai államtitkár által megfogalmazott szabályzat rendelkezik. A Pápai Svájci Gárda jelenlegi személyi-, fegyelmi- és adminisztrációs előírásokról szóló rendelkezését a Gárda megalakulásának 500. évfordulója alkalmából 2006. január 22-én bocsátották ki, amely az 1976. évi rendeletet helyettesíti. Szervezeti felépítésük: a szabályzatnak (7. cikely) megfelelően a Gárda 110 főből áll, amely tisztekből és tiszthelyettesekből, és közlegényekből épül fel. Egy ezredesi rangú parancsnokuk van. Ő felelős a Gárda általános irányításáért és kifelé képviseli az alakulatot. A tábori lelkész segítségével irányítja az újoncok toborzását. Az alezredesi rangú parancsnok-helyettes az újoncok kiképzésével foglalkozik. Alezredesi rangú lelkész is szolgál közöttük. A tábori lelkész naponta szentmisét celebrál a Gárda saját kápolnájában és évente lelkigyakorlatot szervez számukra. Munkájához tartozik a kulturális élet megszervezése. Őrnagy vezeti a harmadik alegységet, amelybe a gárda 10-15 fős zenekarának tagjai vannak beosztva, valamint ő tartja a kapcsolatot a vatikáni hivatalokkal. A százados a német nyelvűekből álló első alegység vezetője és logisztikai főnök-ként minden adminisztratív és logisztikai feladat hozzá tartozik.

A Gárdába lépés feltételei

A svájci gárdisták gyakorló római katolikusok, akiknek gyakran már a felnőtté is a pápát szolgálták, vallásos hovatartozásukkal és magatartásukkal őt képviselik. Alapfeltétel a svájci állampolgárság. A testület esztétikai megjelenése miatt fontos kritérium az 1,74 métert meghaladó testmagasság. A jelentkezők Svájcban alapos orvosi vizsgálaton esnek át, amelyhez pszichológiai teszt is tartozik. A pápa biztonságára csak feddhetetlen életű személyek vi-gyázhatnak. Rendelkezniük kell minimum hároméves felsőfokú tanulmányokról szóló diplomával, és a jelentkezés időpontjában 19 és 30 év között kell lenniük. A testület tagjai csak férfiak lehetnek, akik két-három fős szobákban laknak. A nőülés szabályokhoz van kötve. Évente kb. harminc új gárdistát toboroz a testület három újoncképző iskolában. A 26 napos kiképzés során elvi és gyakorlati útmutatást kapnak a jelöltek, akiktől elvárják az olasz nyelvtudást, az önvédelmi sportokban való jártasságot, valamint a testőrség parancsainak, a helyszíneknek és a személyeknek az ismeretét.

Az újoncok belépésükkor esküt tesznek. Ismerjük meg: „(Név) esküszöm, hogy híven, lojálisan és tisztességgel szolgálom [név] pápát és törvényesen megválasztott utódait. Minden erőmmel, ha kell, akár életem föláldozásával is az ő védelmüknek szentelem magam. Ezeket a kötelezettségeket vállalom a bíborosi testület tagjai felé is a Sede Vacante (pápaválasztás ideje) teljes időtartamára. Ígérem továbbá, hogy a kapitány és valamennyi felettesem iránt tisztelettel, hűséggel és engedelmisséggel viseltetem. Esküszöm. Isten és védőszentjeim engem úgy segíljenek!”

Jó látni, hogy a köztudottan leginkább protestáns, református Svájc népeinek ősi erényeivel, a tisztelettel, kitartással, fegyelmezett engedelmisséggel még a római katolikus világegyház történetébe is beírta magát. Ezek az erények, protestáns sajtosságok adnak tartást a Svájci Gárda tagjainak ma is a biztonsági szolgálatban, a díszőrségben, a rendfenntartásban és testőri helyállásban. Meg ahhoz, hogy nyílt, s nem ellenséges tekintettel nézzenek az emberek szemébe...

BIBLIAOLVASÓ

vezérfonál

Április

1. Sz.	1Krn 1	Kol 1,1-8
2. V.	1Krn 2	Kol 1,9-14
3. H.	1Krn 3	Kol 1,15-20
4. K.	1Krn 4	Kol 1,21-23
5. Sz.	1Krn 5,1-22	Kol 1,24-29
6. Cs.	1Krn 5,23-41	Kol 2,1-7
7. P.	1Krn 6	Kol 2,8-15
8. Sz.	1Krn 7	Kol 2,16-23
9. V.	1Krn 8	Kol 3,1-4
10. H.	1Krn 9	Kol 3,5-11
11. K.	1Krn 10	Kol 3,12-17
12. Sz.	1Krn 11,1-9	Kol 3,18-4,1
13. Cs.	1Krn 11,10-47	Kol 4,2-6
14. P.	1Krn 12,1-23	Kol 4,7-18
15. Sz.	1Krn 12,24-41	Mk 1,1-8
16. V.	1Krn 13	Mk 1,9-11
17. H.	1Krn 14	Mk 1,12-15
18. K.	1Krn 15,1-15	Mk 1,16-20
19. Sz.	1Krn 15,16-29	Mk 1,21-28
20. Cs.	1Krn 16,1-7	Mk 1,29-31
21. P.	1Krn 16,8-43	Mk 1,32-39
22. Sz.	1Krn 17,1-15	Mk 1,40-45
23. V.	1Krn 17,16-27	Mk 2,1-12
24. H.	1Krn 18	Mk 2,13-17
25. K.	1Krn 19	Mk 2,18-22
26. Sz.	1Krn 20	Mk 2,23-28
27. Cs.	1Krn 21,1-13	Mk 3,1-6
28. P.	1Krn 21,14-22,1	Mk 3,7-12
29. Sz.	1Krn 22,2-19	Mk 3,13-21
30. V.	1Krn 23	Mk 3,22-30

A thesszalónikai gyülekezet

„... ne fáradjatok bele a jó cselekvésébe.” (2Thessz 3:13)

Hol járunk? Thesszalónika vagy ahogyan ma rövidítve nevezik, Szaloniki, Görögország második legnagyobb városa. Kr.e. 315-ben alapította egy Kasszandrosz nevű makedón uralkodó, s a kikötővárost, amely fontos csomópont volt az Égei- és a Fekete-tengert összekötő útjával, feleségéről, Thesszalónikéről nevezte el. Bár Kr.e. 41-ben a római honfoglaló-gyarmatosító hadjáratai a várost is elérték, azonban függetlenségét továbbra is megőrizte. Saját önkormányzata, pénzverdéje volt, és a kikötő élénk forgalmának köszönhetően, sokfajta nép és kultúra központjává is vált. Görög, római, egyiptomi istenségek kegyhelyei (régészeti leletek szerint, legalább 25 féle istenségnek emeltek templomokat) mellett a kevés ott élő zsidónak is volt zsinagógája a városban.

Pál apostol találkozása a helyiekkel második missziói útja során valósult meg. Szokásához híven, előbb a zsinagógába ment, ahol három szombaton keresztül vitatkozott a jelenlevőkkel arról, ószövetségi próféciaikat idézve, melyek szerint, a Messiásnak szenvednie kell s halottaiból feltámadnia, s „ez a Jézus a Krisztus, akit hirdetek nektek” (ApCsel 17:3). Igehirdetését kétféle megtérés követte: a zsidók közül néhányan, valamint javarészt pogányok és néhány előkelő asszony is megkeresztelkedett. Pál thesszalónikai tartózkodása alatt, Szilásszal együtt, egy Jázon nevű zsidó-keresztény ember házában szállt meg. Miután azt hirdette, hogy Jézus a királyok királya, ezért kivívta néhány ember ellenszenvét, akik fellázították a sokaságot, és Pálnak rejtőzködnie kellett. Jázon továbbra is kiállt mellette, és személyesen kezeskedett Pálért, akit így végül nem bántottak, viszont még aznap

este el kellett hagynia a várost. Néhányan ugyanis attól tartottak, hogy ha a császár fülébe jut, hogy valakit (Jézust) királynak neveznek, a város lakossága bajba kerülhet. Azzal vádolták: „ezek, akik az egész világot felforgatták, itt is megjelentek” (ApCsel 17:6). Jázon „kezessége” abban az időben azt jelentette, hogy egy bizonyos pénzösszeget helyezett (vagy helyeztek a keresztények) a város vezetőinél letétbe azzal a feltétellel, hogy amennyiben Pál esetleg újabb „felfordulást” okozna, úgy pénzüket és szavahihetőségüket is elvesztik a város szemében.

Így Pál és Szilász tovább utaznak a mintegy 40 kilométeres távolságban levő Béreába, mielőtt más településekre vitte őket a Szentlélek. Később úgy érezte, túl hamar hagyta magára a fiatal gyülekezetet, ezért elküldte Timóteust, hogy mérje fel a hívek lelkiállapotát. Amikor Timóteus jó hírekkel érkezett vissza, Pál biztató levelet diktált a gyülekezetnek. Az első thesszalónikai levél egyébként az Újszövetség legrégebbi írása. A levélből érezhető, hogy Pál egész közelinek tartotta Krisztus Urunk visszatérését, ezért is buzdítja a híveket a szeretetteljes, befogadó és örömmel végzett szolgálatra. Minden elszenvetett nehézség ellenére, példaként emleget-

te őket Makedónia és Achája vidékén (1Thessz 1:6). Egyes igemagyarázók szerint, mivel Pál többször ír arról, hogy kétkezi munkával keresi maga is a kenyerét, ezzel nyilván arra utal, hogy a gyülekezetben is sokan voltak, akik kétkezi munkásként dolgoztak, s így keresett közös kapcsolódási pontot velük.

Felmerülhet a kérdés, hogy az általában szigorú hangnemben író Pál miért ilyen kedves a thesszalónikai gyülekezet felé? Valószínűleg azért, mert bár úgy tűnik, hogy szinte kizárólag dicséri őket, ugyanakkor szelíd figyelmeztetésként elhangzanak ilyen kijelentések is: „legyünk éberek és józanok”, „Isten nem haragra rendelt minket”, „munkájukért becsüljétek meg” (...) „akik fáradoznak közöttek”, „intsétek a tétlenkedőket”, „mindent vizsgáljatok meg”, „senki se fizessen a rosszért rosszal” (1Thessz 5. fejezet) stb. Ezekkel az utalásokkal érzékelteti, hogy tudatában van annak, hogy senki sem tökéletes, és mindenki hitén van még mit csiszolni és megerősíteni. Mivel fiatal a gyülekezet, ezért nem akarja őket elbátoraltatni, csak finoman helyreigazítja az esetleges hibákat.

Mi történt később? Thesszalónika megőrizte stratégiai jelentőségét, sőt, több háborút is túlélte. Emellett, a keresztény gyülekezet sem tűnt el a történelem tengerében, hanem tovább növekedett, s végül komoly ortodox keresztény központtá vált, amely több püspököt is adott az egyháznak. A több ezer éves épületek és romok békés egységben férnek meg a modern város árnyékában, emlékeztetve arra, hogy a múlt és jelen együtt komoly értéket képviselnek.

Györky Sz.

A Református Újság színesben történő megjelenését a Szlovákiai Református Keresztény Egyház Kulturális és Közművelődési Központjának közreműködésével Magyarország Kormánya támogatta. Azonosítószám: BGA/4377/2022

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás • Cím: Deregnő 216, 076 74 Deregnő, IČO/reg.szám: 31256732 • Nyilvántartási szám: EV 5612/18, ISSN: 2585-8491
Megjelenik havonta. Kereskedelmi forgalomba nem hozható. • Terjeszti a Deregnő-i Református Keresztény Gyülekezet

Szerkesztőség: főszerkesztő: Csoma László, szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia, Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítók: Fábián Tibor, Szenn Péter
Szerkesztőség címe: 076 74 Drahňov-Deregnő 216, Tel.: 056/63 953 96, Mobil: 0908 035 094, E-mail: ladislavcsoma@gmail.com vagy csomalaszlo@centrum.sk

Nyomda: Marián Györky - MS PRINT